

ಗಮನಹರಿಸಲು ಈಗ ಸಕಾಲ' ಎನ್ನುವ ಅನಿಸಿಕೆ ಅವರದು.

ಖಾಸಗಿ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳು, ವಸತಿಶಾಲೆಗಳ ಅಭ್ಯರ ಒಂದೆಡೆಯಾದರೆ, ವಿಶೇಷ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮುದಾಯದ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ನಡೆಯುವ ವಸತಿಶಾಲೆಗಳೂ ಇವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ನವೋದಯ ಶಾಲೆಗಳ ಸರಣಿ.

ನವ ನವೋದಯ!

ಜಿಲ್ಲೆಗೊಂದು ಶಾಲೆಯಂತೆ ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ನವೋದಯ ಶಾಲೆಗಳ ಸರಣಿಯಿದೆ. ಈ ವಸತಿಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಎನ್ನುವ ಪದಪ್ರಯೋಗವಿಲ್ಲ. ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ 'ಡಾರ್ಮಿಟರಿ' ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. 6ರಿಂದ 12ನೇ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ವಿಶಾಲವಾದ ಹಾಲೊಂದರಲ್ಲಿ ನಲವತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಆಶ್ರಯಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ನಲವತ್ತು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಶೌಚಾಲಯಗಳಷ್ಟೇ ಇರುವುದು ನವೋದಯ ಶಾಲೆಗಳೂ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಹೊರತಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

“ನವೋದಯ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಮಕ್ಕಳ ದಿನಚರಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 5.30ಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದರೆ, ರಾತ್ರಿ 10ರವರೆಗೂ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಂದಲ್ಲಾ ಒಂದು ಚಟುವಟಿಕೆ ಇದ್ದೇಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಒತ್ತಡದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ನಲಗುವುದೂ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಮಕ್ಕಳು ಕೀಲಿ ಕೊಟ್ಟ ಆಟಿಕೆಗಳಂತೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಾರೆ” ಎಂದು ನವೋದಯ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿರದಿಂದ ಗಮನಿಸಿದ ಕೆಲವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ನವೋದಯ ಶಾಲೆಗಳ ಡಾರ್ಮಿಟರಿಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರೇ ವಾರ್ಡನ್‌ಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳ ಆಗುಹೋಗುಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಅವರೇ ಜವಾಬ್ದಾರರು. ಈ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ದೊರಕುವುದು 800 ರೂಪಾಯಿ ಗೌರವಧನ!

ತಿಂಗಳ ಮೊದಲ ಭಾನುವಾರ ಪೋಷಕರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಮಕ್ಕಳು ಶಾಲೆಯ ಆವರಣದ ಗೆರೆದಾಟಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ದಸರೆ, ಬೇಸಿಗೆ ರಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದರೆ ಬೇರೆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕರೆದೊಯ್ಯಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ (ಅನಿವಾರ್ಯ ಸಂದರ್ಭ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ).

ನವೋದಯ ಶಾಲೆಗಳ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಯಶಸ್ಸು ಇರುವುದು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಫಲಿತಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ. “ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಗಳಿಂದ ಹೊರಬೀಳುವ ಬಹುತೇಕ ಮಕ್ಕಳು ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಅಥವಾ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆಯುವುದು ಖಚಿತ” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ವಾಸುದೇವ ನಾಡಿಗ್. ಕವಿಯೂ ಆದ ಅವರು “ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಮೊದಲ

ಪ್ರೀತಿ ಇಲ್ಲದ ಮೇಲೆ...

“ಎಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ ಇರುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ ಸಂಬಂಧಗಳು ಅರಳುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲಿ ಭಯ ಇರುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ಮುರುಟುತ್ತದೆ”. ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮನಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರೊ. ಶ್ರೀಧರಮೂರ್ತಿ ಅವರು ರೂಪಕದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದು ಹೀಗೆ.

ಬೋಧಕರೂ ಮಾನಸಿಕ ಸಲಹೆಗಾರರೂ ಆದ ಶ್ರೀಧರಮೂರ್ತಿ ಅವರು ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲೇ ದೋಷವಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. “ಮಕ್ಕಳು ಮಕ್ಕಳಾಗಿ ಉಳಿಯುವಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದಷ್ಟು ಸಮಯ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಾಲ್ಯವಿಲ್ಲ, ಪೋಷಕರಿಗೆ ಪೋಷಕತ್ವ ಇಲ್ಲ – ಇದು ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸೋಲಿನ ಬಗ್ಗೆ ಭಯ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ವೈಫಲ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆಯೇ ಅವರಿಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಪೋಷಕರು ಕಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಮೀನಿಂಗ್ ಇರಬೇಕಿಲ್ಲ. ಅದು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬಂದರೆ ಸಾಕು.

ಪೋಷಕರು ಕೆಟ್ಟ ಧಾವಂತದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ರೆನ್ಸ್ ಪ್ರೀಮಿಯಂ ರೀತಿ ನೋಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸೇವಿಂಗ್ಸ್ ಸ್ಕೀಂ ರೀತಿ ನೋಡಲಾಗುತ್ತದೆ, ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸತ್ವಜಿಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವೇ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಸಹಜ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ನಂಬಿಕೆಯಿಲ್ಲ.

ಮನಸ್ಸು ಪ್ಯಾರಾಶೂಟ್ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅದು ಓಪನ್ ಆಗಲು ಸ್ಟೇಸ್ ಬೇಕು. ನನ್ನ ಪ್ರಕಾರ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಯಾವುದೆಂದರೆ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾವಾಗ ಹೋಂವರ್ಕ್ ಬರುತ್ತದೋ ಅಗ ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಧನಾತ್ಮಕವಾದ ಉದಾಸೀನವೊಂದು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಣದ ಕುರಿತ ನಮ್ಮ ಮೂಲಭೂತ ಧೋರಣೆ ಅನಾರೋಗ್ಯಕರ. ತಮ್ಮದೇ ಸ್ಟೇಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಅರಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನೇ ನೀಡದ ನಾವು, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬುದ್ಧಿರಹಿತ ಕೆರಿಯರ್ ಓರಿಯಂಟೆಡ್ ಆಗಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀಧರಮೂರ್ತಿ ಅವರ ಮಾತಿನ ಸಾರವನ್ನು ಅವರದೇ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ – “ಮನೆಗಳು ಪ್ರೆಷರ್ ಕುಕ್ಕರ್‌ಗಳಾಗಿವೆ, ಶಾಲೆಗಳು ಸೆರೆಮನೆಗಳಾಗಿವೆ”. ಶಾಲೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳೂ ಸೆರೆಮನೆಗಳಾಗಿ ಬದಲಾಗಿರುವುದು ಈ ಕ್ಷಣದ ಸತ್ಯ.